

Neuromoninaisuuden huomioiminen lukio-opetuksen arjessa – materiaali aineenopettajien tueksi

Materiaalin rakenne ja työryhmä

Materiaali on tuotettu Opetushallituksen rahoittamassa lukion oppimisen tuen hankkeessa monialaisessa työryhmässä lukuvuoden 2024-2025 aikana. Materiaali on osa oppimisen tuen uudistuksen toteuttamista. Materiaalin tavoitteena on auttaa lukioiden aineenopettajia tukemaan erilaisten oppijoiden kokonaisvaltaista hyvinvointia ja oppimista.

Materiaalissa esiin nostetut teemat, kuten vuorovaikutus, vertaissuhteet ja opetuksen selkeiden käytänteiden kehittäminen tukevat kaikkien opiskelijoiden oppimista, mutta hyödyttävät erityisen paljon neurokirjon nuoria.

Materiaali on koottu viiden eri alustusvideon ympärille. Materiaalin yhteyteen on liitetty esimerkkejä sen hyödyntämiseksi.

Materiaalin ovat moniammatillisessa työryhmässä työstäneet:

Teija Ekholm, kuraattori; **Sanna Kattelus-Mäkisalo**, projektisuunnittelija;

Arja Kuisma, erityisopettaja; **Kati Leinonen**, erityisopettaja;

Maria Mattsson, psykologi; **Saila Sutela**, psykologi ja **Elina Viljavuori**, asiantuntija

Neuromoninaisuus-materiaali ja oppimisen tuen uudistus

- Lukiokoulutuksen oppimisen tuki muuttuu 1.8.2025 alkaen. Lukiokoulutuksessa vahvistetaan opiskelijan oikeutta saada tukiopetusta sekä muuta ohjausta ja tukea varhaisessa vaiheessa.
- Lukion aineenopettajilla on oppimisen tuen uudistuksen myötä vahvempi rooli oppimisen tuen toteuttamisessa. Tuen uudistuksen lähtökohtana on tuen tarpeiden tunnistaminen ja huomioiminen opetuksessa varhaisessa vaiheessa.

→ Materiaalin vastaa uudistukseen

- ✓ Tuoden aineenopettajille ennaltaehkäiseviä menetelmiä opetuksen arkeen
- ✓ Lisäten aineenopettajien tietoa ja ymmärrystä erilaisten oppijoiden tuen tarpeista ja helpottaa näin tarpeiden tunnistamista
- ✓ Vahvistaen oppimisen tuen lakiuudistuksen hengen mukaisesti palveluohjausta ja monialaista yhteistyötä.

Toivon pedagogiikka oppimisen tukena

- Toivon pedagogiikka on Helsingin kaupungin lukiokoulutuksen ja toisen asteen opiskeluhuollon lähestymistapa, joka tukee nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista rakentamalla hyvää arkea sekä luottamusta tulevaisuuteen.
- Erilaiset oppimisen haasteet kuuluvat elämään ja niihin etsitään yhdessä opiskelijan kanssa ratkaisuja. Lähtökohtana ovat opiskelijan vahvuuksien tukeminen, kehittäminen ja hyödyntäminen sekä oppimisen esteiden lieventäminen.

Toivon pedagogiikan lähestymistapa tukee oppimisen tuen toteuttamista.

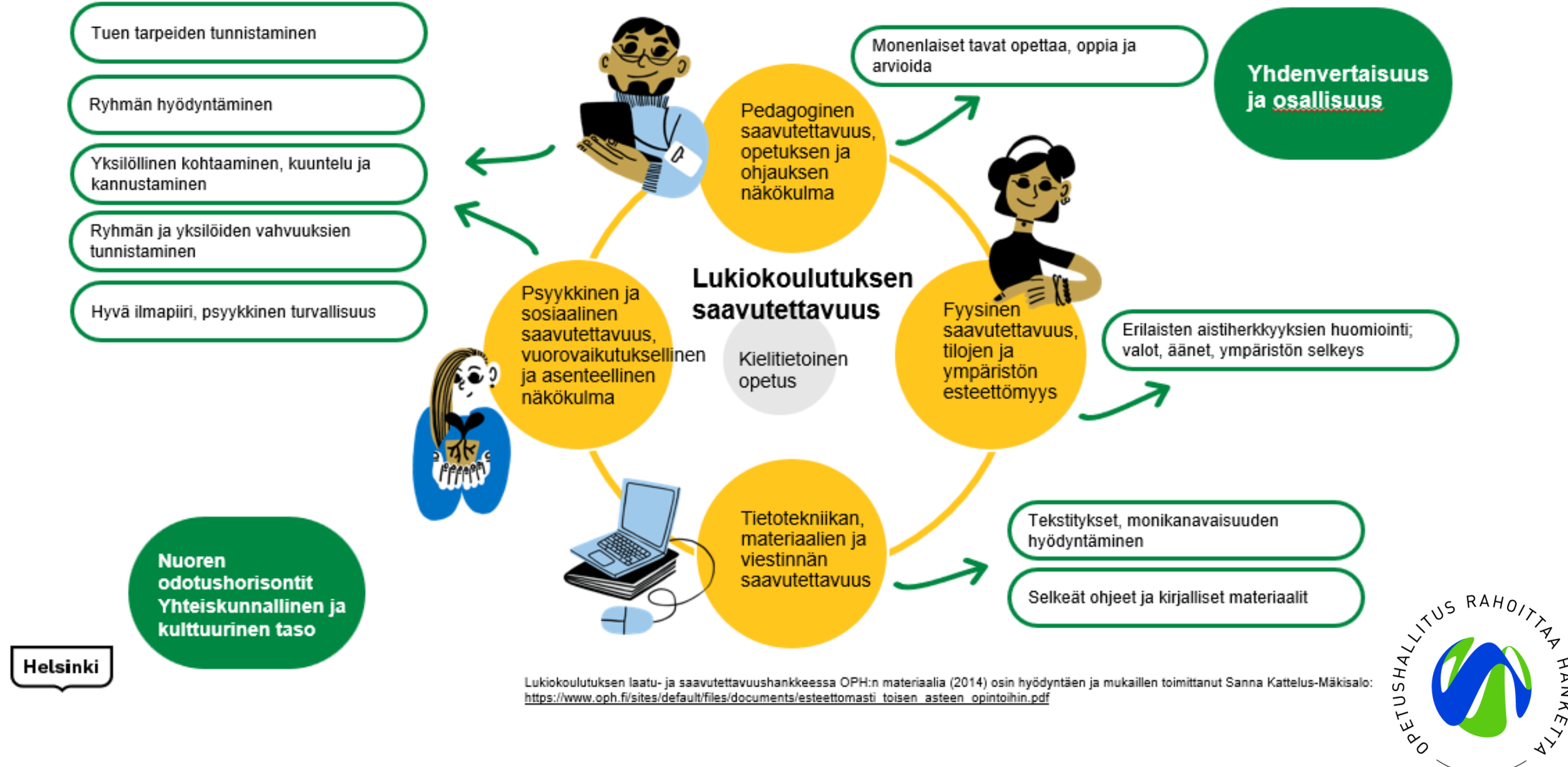
Neuromoninaisuus – materiaali sisältää Toivon pedagogiikan taustalla olevaa tutkimustietoa ja Helsingin lukioissa Toivon pedagogiikan alla olevia toimintamalleja sekä yhteisiä viitekehyksiä.

Materiaalin tavoitteena on

- Lisätä henkilöstön tietoa ja ymmärrystä neuromoninaisuudesta.
- Vahvistaa lukiodien monialaista yhteistyötä
- Tarjota uusia oppimisen tuen menetelmiä ja auttaa tunnistamaan sekä ennaltaehkäisemään oppimisen tuen tarpeita
- Auttaa luomaan uusia oppimisen tuen menetelmiä (oppilaitoskohtaisiin tarpeisiin vastaaminen ja tiedon jakaminen)
- Tarjota kaupungin kouluttamille neuropsykiatrisille valmentajille työväline opetushenkilöstön kouluttamisen tueksi

Lukiokoulutuksen saavutettavuuden ulottuvuuksia

Materiaalin käytöstä

- Materiaalissa pyrittiin erityisesti huomioimaan sen helppokäyttöisyys ja saavutettavuus.
- Työryhmä piti tärkeänä, että materiaalia voisi hyödyntää monipuolisesti. Materiaalin avulla voi pitää monenlaisia työpajoja -lyhyistä herättelevistä keskusteluista aina koko päivän kehittämispäiviin

Alustusvideot ja materiaali – monenlaisten oppijoiden huomioiminen

Alustusvideo	Materiaalin sisältö
Neuromoninaisuus aineenopettajan työssä Dia 5	• Neuromoninaisuus • Opettajan merkitys oppimiseen ja hyvinvointiin • SchoolWell-tutkimus • Turvallisen ryhmätilanteen tukeminen • Oppilaitoksen sisäinen monialainen yhteistyö • Nepsy-valmentajat lukiossa • Toimintakortteja opettajille
Lukiolaisten ajatuksia aineenopettajille Dia 29	• Oppimisen tuen uudistus ja saavutettavuus • Vertaissuhteiden merkitys • Oppilaitokseen ja opintoihin kiinnittyminen • Toimintakortteja opiskelijoille • Vinkkejä ryhmäytykseen
Neuropsykologinen näkökulma Dia 47	• Aivoystävällinen tuntisuunnitelma • Aistiystävällinen oppimisympäristö • Aivoystävällinen arviointi ja tunnesäätelyn tukeminen
Verkostoyhteistyön ja huoltajayhteistyön merkitys Dia 63	• Verkostoyhteistyö • Huoltajayhteistyö • Tapausesimerkkejä työskentelyn tueksi
Kokemusasiantuntijoiden ajatuksia aineenopettajille Dia 78	• Opiskelukykymalli • Kokonaisvaltainen hyvinvointi; HYVÄ-malli • Luonteenvahvuudet ja hyvän huomaaminen • Liikkumisen hyödyt ja LMI -malli
Liitteet dia 88 ja toivon pedagogiikka dia 94	
<i>Toivon pedagogiikka on taustalla sekä oppimisen tuen lakiuudistuksessa että tämän materiaalin sisällössä</i>	

Materiaalin keskeinen viesti aineenopettajille

- Aineenopettajan ei tarvitse olla neuromoninaisuuden asiantuntija.
- Aineenopettajille on tarjolla tukea ja apua omassa oppilaitoksessa ja myös verkostoissa.
- Opetuksen arjen pienillä teoilla voi luoda neuroesteettömämpää ja kaikille saavutettavampaa lukiota!

**Materiaalista ja sen
hyödyntämismahdollisuuksista
lisää 29.1 webinaarissa!**

Kiitos!